

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA – 4111-001-02/2014
K/14/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	K/14/003 - Wykonanie wniosków z kontroli P/12/036 – Zadłużenie wybranych instytucji sektora finansów publicznych oraz Krajowego Funduszu Drogowego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Krzysztof Baron, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89032 z dnia 24 stycznia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Pszczynie ¹ , ul. Rynek 2,43-200 Pszczyna
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Skrobol, Burmistrz Pszczyny (dowód: akta kontroli str. 193)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości², działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku działań podjętych przez Burmistrza zrealizowano siedem z ośmiu wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK po kontroli nr P/12/036 – Zadłużenie wybranych instytucji sektora finansów publicznych oraz Krajowego Funduszu Drogowego. Działania podjęte w celu realizacji wniosku, dotyczącego rozważenia możliwości zmian postanowień zawartych w umowach kredytowych, w których kredytodawca miał faktyczne upoważnienie do dysponowania rachunkiem Gminy okazały się niewystarczające, gdyż cofnięto takie upoważnienie w przypadku pobierania przez Bank odsetek od kredytu, natomiast kredytodawca może nadal - bez dyspozycji Gminy - pobierać z jej rachunku spłaty rat kapitałowych.

Burmistrz, w przesyłanych NIK informacjach, przedstawił rzetelne dane o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja wniosków pokontrolnych

Opis stanu faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła w 2012 r. w Urzędzie kontrolę P/12/036 – Zadłużenie wybranych instytucji sektora finansów publicznych oraz Krajowego Funduszu Drogowego. W wystąpieniu pokontrolnym

¹ Zwany dalej „Urzędem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

z dnia 19 grudnia 2012 r. (nr LKA- 4101-29-04/2012) sformułowano osiem wniosków pokontrolnych: [1] Zapewnienie podpisywania umów w sprawach majątkowych Gminy zgodnie z upoważnieniem określonym w uchwale organu stanowiącego, [2] Rozważenie możliwości zmiany postanowień czterech umów kredytu w celu cofnięcia upoważnienia do dysponowania rachunkiem Gminy, [3] Zaprzestanie praktyki wydłużania aneksami obowiązywania umowy o obsługę bankową budżetu Gminy, zawartej na okres od 1.06.2004 r. do 31.05.2007 r., [4] Zapewnienie rzetelnego sporządzania sprawozdań kwartalnych Rb-Z i Rb-NDS, [5] Rzetelne ewidencjonowanie zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bankowym gminy (linii kredytowej), [6] Ewidencjonowanie zobowiązań wymagalnych i kosztów zgodnie z zasadą memoriału, [7] Niedopuszczenie do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku „zabezpieczeń i wadium” w formie „krótkoterminowych pożyczek” na finansowanie wydatków Gminy, [8] Zatwierdzanie sprawozdań finansowych Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Pszczyńskiego Ośrodka Rehabilitacyjno-Terapeutycznego³.

Wniosek nr 1 zrealizowano. Wartość zaciągniętych przez Gminę: kredytu długoterminowego w wys. 6.000 tys. zł oraz kredytu na sfinansowanie przejściowego deficytu (do wys. 6.000 tys. zł) nie przekraczała limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek, określonych w uchwale Nr XXVIII/361/12 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie budżetu gminy na rok 2013 r. oraz w uchwale Nr XXXIX/489/13 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie budżetu gminy na rok 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-8, 178)

Wniosek nr 2 zrealizowano częściowo.

W trakcie kontroli w 2012 r. ustalono, że Gmina zawarła trzy długoterminowe umowy kredytowe oraz umowę o kredyt w rachunku bieżącym, w których Burmistrz Miasta, w imieniu Gminy, wyraził zgodę na obciążenie przez Bank w dniu wymagalności rachunku, w celu spłaty jego zobowiązań z tytułu umowy, a Bank uprawniono do pobierania środków w tym trybie przed wszelkimi innymi płatnościami, z wyjątkiem płatności wynikających z tytułów wykonawczych. Pomimo że ww. zapisy nie mówiły wprost o pełnomocnictwie do dysponowania rachunkiem, to ich skutek był identyczny, ponieważ kredytodawca miał dostęp do rachunku Gminy umożliwiający samodzielne pobranie rat kredytu w wyznaczonych terminach oraz spłaty odsetek od kredytu, natomiast Gmina miała ograniczone możliwości prawne zablokowania tych operacji. Trzy z ww. kredytów zostały spłacone, natomiast w wyniku podjętych działań, w celu realizacji wniosku NIK, w dniu 9.12.2013 r. Gmina podpisała aneks nr 2 do ww. umowy, zmieniający zapisy § 7 ust. 3 umowy w taki sposób, że Bank zobowiązany został do każdorazowego powiadamiania Gminy o wysokości tych odsetek, a Gmina do akceptacji spłaty ze wskazanego rachunku bankowego. Pomimo wprowadzenia ww. zapisu, Bank nadal może z rachunku Gminy pobrać środki na spłatę raty kredytu bez dyspozycji Gminy, nie zostały bowiem zmienione zapisy umowne dotyczące spłaty kapitału, co szczegółowo opisano poniżej (w pkt. stwierdzone nieprawidłowości).

NIK pozytywnie ocenia, że w żadnej z nowo zawartych w 2013 r. umów nie umieszczono zapisów pozwalających na obciążenie przez Bank rachunku Gminy, w celu spłaty jej zobowiązań (bez zgody Gminy).

(dowód: akta kontroli str. 9-38, 185-192)

³ Zwany również Ośrodkiem.

Wniosek nr 3 został zrealizowany. W dniu 10 grudnia 2013 r. rozstrzygnięto przetarg nieograniczony na bankową obsługę budżetu Gminy Pszczyna oraz gminnych jednostek organizacyjnych, finansowanych z budżetu Gminy na lata 2014 – 2017.

(dowód: akta kontroli str.57-85, 179)

Wniosek nr 4 został zrealizowany. W wyniku analizy sprawozdań Rb-Z i Rb-NDS i dokumentacji księgowej za I, II i III kwartał 2013 r. stwierdzono, że dane w sprawozdaniach wykazano rzetelnie, zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych jednostki.

(dowód: akta kontroli str.139-177, 180)

Wniosek nr 5 zrealizowano. Od początku roku 2013 rzetelnie ewidencjonowano na koncie 134-03-01 zadłużenie na rachunku bankowym (z tytułu linii kredytowej).

(dowód: akta kontroli str. 39-54, 181)

Wniosek nr 6 został zrealizowany. Zbadane operacje finansowe z ostatniego tygodnia roku 2012 (tj. od dnia 20.12.2012 r. do dnia 31.12.2012 r.), które stanowiły 6% operacji rocznych oraz zbadane operacje finansowe z pierwszego tygodnia roku 2013 (tj. od dnia 2.01.2013 r. do dnia 10.01.2013 r.), stanowiące 6,5% operacji rocznych, zostały prawidłowo zaewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki. Zarówno zobowiązania wymagalne, jak i niewymagalne dotyczące 2012r. zaksięgowano do zobowiązań i kosztów 2012r., a zobowiązania wymagalne i niewymagalne dotyczące 2013 r. do zobowiązań i kosztów roku 2013.

(dowód: akta kontroli str. 182)

Wniosek nr 7 został zrealizowany. Analiza zapisów na koncie 139 -11 wykazała, że nie wystąpiły w 2013 r. przypadki przekazywania środków z tego rachunku na rachunek bieżący Gminy, w celu finansowania jej zobowiązań (w sytuacji braku płynności finansowej).

(dowód: akta kontroli str. 86-138, 183)

Wniosek nr 8 zrealizowano. W trakcie kontroli w 2012 r. ustalono, że za lata 2010 i 2011 nie zatwierdzono sprawozdań finansowych Ośrodka Rehabilitacyjno - Terapeutycznego w Pszczynie, mimo wymogu art. 53 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴.

W dniu 27.06.2013 r.⁵ Burmistrz zatwierdził sprawozdania finansowe Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str. 55-56, 184)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nadal następującą nieprawidłowość:

Zapisy w umowie kredytowej nr 675/2011/00009364/00 wskazują, że nadal Bank ma możliwość pobrać środki z rachunku Gminy, na spłatę raty kredytu, bez dyspozycji Gminy:

- w § 3 ust.2 zapisano, że: „*Spłaty kredytu będą dokonywane w drodze obciążenia przez Bank Rachunku lub uznania Rachunku Kredytowego w terminach i kwotach*

⁴ Dz.U. z 2013 r., poz.330 ze zm.

⁵ Zarządzeniem nr SG.0050.714.2013 Burmistrza Pszczyny w sprawie zatwierdzania sprawozdania finansowego Ośrodka za rok 2012 r.

określonych w ust. 1". W ust. 1 określono w poszczególnych latach (2012 -2016) kwoty miesięcznych spłat a także dzień spłaty: „ostatni dzień roboczy każdego miesiąca”

- w § 7 ust. 3., że: „Kredytobiorca wyraża zgodę na obciążenie przez Bank w Dniu Wymagalności rachunku w celu spłaty jego zobowiązań z tytułu Umowy. Bank jest uprawniony do pobierania środków w tym trybie przed wszelkimi innymi płatnościami, z wyjątkiem płatności wynikających z tytułów wykonawczych. W przypadku braku w Dniu Wymagalności wystarczających środków na Rachunku Bank jest uprawniony do pobrania wymaganych kwot z wszelkich wpływów na Rachunek przed wszystkimi innymi płatnościami, za wyjątkiem płatności wynikających z tytułów wykonawczych mających zastosowanie do Rachunku”.

Zapisy dotyczące sposobu spłaty rat kapitałowych od kredytu naruszają faktycznie zasadę określoną w art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶, zgodnie z którą w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.

Skarbnik Gminy Pszczyna - Artur Krawczyk poinformował w toku kontroli, że trwają rozmowy z Bankiem dotyczące zmian zapisów w umowie kredytowej pod kątem spełnienia wymogu wynikającego z zapisów art. 264 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Prawidłowość informacji przesyłanych do NIK o wykonaniu wniosków

Opis stanu faktycznego

W informacjach przesłanych do NIK (4 stycznia 2013 r. i 10 grudnia 2013 r.) Burmistrz poinformował o stanie realizacji wniosków skierowanych po przeprowadzeniu kontroli „Zadłużenie wybranych instytucji sektora finansów publicznych oraz Krajowego Funduszu Drogowego”. W świetle przedstawionych wyżej ustaleń niniejszej kontroli, ujęte w ww. pismach informacje były rzetelne, a podjęte działania przyczyniły się do poprawy funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

(dowód: akta kontroli str. 194-195)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 4 marca 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Krzysztof Baron
Gł. specjalista kontroli państwowej**

.....

⁷ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.